

CO₂-Beleid Woonforte

Organisatie:	Woonforte
Contactpersoon:	Leen Spaans
Adviseur:	Jelmer Kort
Adviesbureau:	De Duurzame Adviseurs
Publicatiedatum:	20-12-2021

**de duurzame
adviseurs**

Inhoudsopgave

1	 INLEIDING EN VERANTWOORDING	3
2	 BESCHRIJVING VAN DE ORGANISATIE	4
2.1	STATEMENT ORGANISATIEGROOTTE	5
2.2	PROJECTEN MET GUNNINGVOORDEEL.....	5
3	 VERANTWOORDELIJKHEID DUURZAAMHEID	6
3.1	ENERGIEBELEID EN DOELSTELLINGEN	6
3.1.1	Energiemanagement actieplan.....	6
4	 BEREKENDE CO₂-EMISSIONS.....	7
4.1.	DIRECTE- EN INDIRECTE GHG-EMISSIONS	7
5	 CO₂-REDUCERENDE MAATREGELEN.....	8
6	 DOELSTELLINGEN	8
7	 VOORTGANG	9
7.1	VOORTGANG GASVERBRUIK EN BRANDSTOFFEN	9
7.2	VOORTGANG SUBDOELSTELLING ELEKTRAVERBRUIK	9
8	 PARTICIPATIE SECTOR- EN KETENINITIATIEVEN.....	11
8.1	INVENTARISATIE SECTOR- EN KETENINITIATIEVEN.....	11
8.2	ACTIEVE DEELNAME	11
8.3	LOPENDE INITIATIEVEN	11

1 | Inleiding en verantwoording

In onze visie en strategie speelt duurzaamheid een belangrijke rol. Wij willen dat in 2050 al onze woningen gebruik maken van hernieuwbare energiebronnen zoals zon en wind. Wij willen ook dat de bouwmaterialen dan hernieuwbaar en herbruikbaar zijn. Wij streven naar een duurzaam Alphen waar ook toekomstige generaties fijn kunnen wonen.

Om onze ambities op het gebied van duurzaamheid kracht bij te zetten, en hier ook intern actief en bewust mee aan de slag te gaan, is ervoor gekozen om de methodiek van de CO₂-Prestatieladder in te zetten. De ambitie is in de eerste instantie om de organisatie te certificeren op niveau 3. Dat houdt in dat de organisatie zich actief bezig gaat houden met het verkrijgen van inzicht in de CO₂-uitstoot van alle interne bedrijfsprocessen en de mogelijke CO₂-reductie.

De CO₂-Prestatieladder kent vier invalshoeken:

A. Inzicht

Het opstellen van een onomstreden CO₂-footprint conform de ISO 14064-1 norm en daarmee inzicht krijgen in de CO₂-uitstoot van de organisatie.

B. CO₂-reductie

De ambitie van de organisatie om de CO₂-uitstoot te verminderen.

C. Transparantie

De wijze waarop in- en extern gecommuniceerd wordt over de CO₂-footprint en reductiedoelstellingen.

D. Deelname aan initiatieven

(in sector of keten) om CO₂ te reduceren.

Elke invalshoek is onderverdeeld in vijf niveaus. Een erkende certificerende instantie beoordeelt de activiteiten en bepaalt het niveau van de CO₂-Prestatieladder. Hiervoor moeten stappen zijn gezet op alle invalshoeken van de ladder.

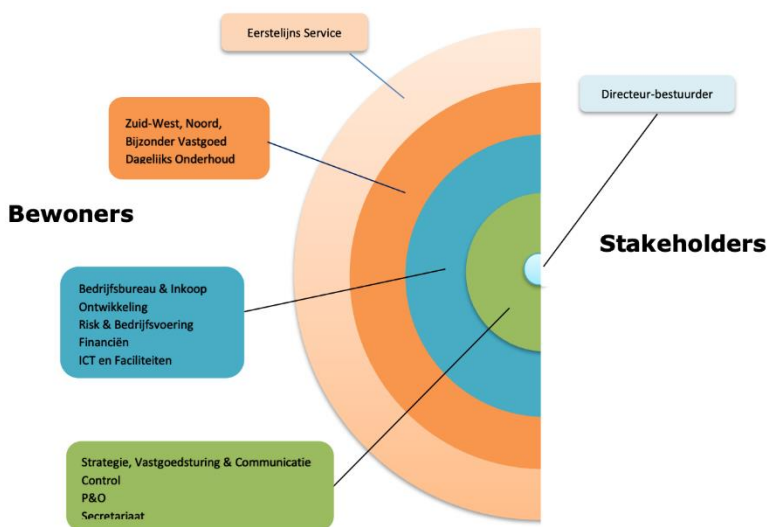
In dit rapport wordt het beleid voor CO₂-reductie samengevat. Onder andere wordt er een beschrijving van de organisatie gegeven, worden berekende emissies weergegeven. Ook zullen de maatregelen, doelstellingen en voortgang behandeld worden, evenals de participatie aan sector- en keteninitiatieven.

2 | Beschrijving van de organisatie

Hieronder volgt een korte beschrijving van de organisatie. Verdere informatie is te vinden op de website: www.Woonforte.nl.

Woonforte is een woningcorporatie in de gemeenten Alphen aan den Rijn met bijna 11.000 woningen in Alphen aan den Rijn, Aarlanderveen, Boskoop en Zwammerdam. Ons motto is 'oog voor mensen, hart voor wonen'. Iedereen moet een kans krijgen op een woning die past bij zijn of haar leven. Woonforte investeert in nieuwbouw, renovaties, onderhoud, leefbaarheid en duurzaamheid.

Zoals onderstaand organogram aantoont werken we van buiten naar binnen. Dit doen we vanuit een eigen missie, visie en strategie, maar we vragen input van huurdersorganisaties, andere stakeholders en huurders zelf.

Met ons werk willen wij bijdragen aan een wereld waarin minder ongelijkheid is, waarin niemand wordt uitgesloten en de leefomgeving nu en voor toekomstige generaties prettig is om in te leven. Daarmee dragen we bij aan de volgende doelen van de United Nations voor een betere wereld:

Om mensen een thuis te laten vinden, moeten er woningen vrij komen. Wij stimuleren de dynamiek op de woningmarkt door nieuwbouw, sloop, renovatie en aankoop van woningen.

Bij nieuwbouw en renovatie letten wij goed op het milieu. Wij willen dat in 2050 al onze woningen gebruik maken van hernieuwbare energiebronnen zoals zon en wind. Wij willen ook dat de bouwmaterialen dan hernieuwbaar en herbruikbaar zijn. Wij streven naar een duurzaam Alphen waar ook toekomstige generaties fijn kunnen wonen. Onze deelname aan de CO₂-prestatieladder draagt hieraan bij.

2.1 Statement organisatiegrootte

De totale CO₂-uitstoot van Woonforte in het jaar 2020 bedraagt 1.708 ton CO₂. Hiervan komt 80 ton voor rekening van interne bedrijfsvoering (diensten) en 1.628 ton door projecten (algemene voorzieningen van het verhuurde vastgoed). Woonforte valt daarmee qua CO₂-uitstoot in de categorie kleine organisatie.

	DIENSTEN ¹²	WERKEN/ LEVERINGEN
Kleine organisatie	Totale CO ₂ -uitstoot bedraagt maximaal ($\leq$) 500 ton per jaar.	Totale CO ₂ -uitstoot van de kantoren en bedrijfsruimten bedraagt maximaal ($\leq$) 500 ton per jaar, en de totale CO ₂ -uitstoot van alle bouwplaatsen en productielocaties bedraagt maximaal ($\leq$) 2.000 ton per jaar.
Middelgrote organisatie	Totale CO ₂ -uitstoot bedraagt maximaal ($\leq$) 2.500 ton per jaar.	Totale CO ₂ -uitstoot van de kantoren en bedrijfsruimten bedraagt maximaal ($\leq$) 2.500 ton per jaar, en de totale CO ₂ -uitstoot van alle bouwplaatsen en productielocaties bedraagt maximaal ($\leq$) 10.000 ton per jaar.
Grote organisatie	Totale CO ₂ -uitstoot bedraagt meer dan ($>$) 2.500 ton per jaar.	Totale CO ₂ -uitstoot van de kantoren en bedrijfsruimten bedraagt meer dan ($>$) 2.500 ton per jaar, en de totale CO ₂ -uitstoot van alle bouwplaatsen en productielocaties bedraagt meer dan ($>$) 10.000 ton per jaar.

Tabel 1: Indeling groottecategorieën volgens Handboek CO₂-Prestatieladder 3.1.

2.2 Projecten met gunningvoordeel

Een project met gunningvoordeel is een project van een organisatie waarbij de CO₂-Prestatieladder een rol heeft gespeeld in de aanbesteding. Hierbij is het niet relevant of het gunningvoordeel wel of niet doorslaggevend is geweest bij het verkrijgen van de opdracht, of op welke manier de CO₂-Prestatieladder in de aanbesteding is gevraagd.

Met deze definitie in het achterhoofd, is er geen sprake van projecten met gunningvoordeel bij Woonforte.

3 | Verantwoordelijkheid duurzaamheid

De eerste stap is het inzichtelijk maken van de energieverbruikers van de organisatie. Op basis van dit inzicht kan er worden gekeken op welke aspecten er resultaat valt te behalen in de reductie van CO₂-uitstoot. Dit inzicht is terug te vinden in de CO₂-footprint. Periodiek (één keer in de 6 maanden) worden de energieverbruiken in kaart gebracht. *Tabel 2: Energiemanagement actieplan, 20xx*

Er is gekozen om de CO₂-footprint van 2019 te gebruiken als referentiejaar. De CO₂-emissie is uitgevoerd conform het gestelde in dit document. De betrouwbaarheid wordt gecontroleerd door een interne audit door een onafhankelijke.

Op basis van de CO₂-uitstoot in dit referentiejaar wordt bekeken welke maatregelen en doelstelling(en) geformuleerd kunnen worden om de CO₂-uitstoot vanaf dit referentiejaar te reduceren. Jaarlijks wordt bekeken of het gekozen referentiejaar nog steeds geschikt is voor de gestelde doelstelling en/of dat deze aangepast dient te worden.

De algehele reductiedoelstelling wordt geformuleerd tot 2023. Vanuit deze vastgestelde algehele reductiedoelstelling is een plan van aanpak opgesteld. In dit plan worden de maatregelen benoemd die worden genomen om de doelstelling te halen en welke afdelingen verantwoordelijk zijn voor de realisatie van de maatregelen. Het overzicht van te nemen maatregelen en verantwoordelijke afdelingen staan vermeldt in het Excelbestand met CO₂-reducerende maatregelen.

3.1 Energiebeleid en doelstellingen

De algemene doelstelling van het energiemanagementsysteem is om te komen tot een continue verbetering van de energie-efficiëntie en vermindering van de CO₂-uitstoot van de organisatie. Concreet is de doelstelling om in 2023 79% minder CO₂ in scope 1 en 2 uit te stoten.

3.1.1 Energiemanagement actieplan

Onderstaande gegevens worden door de verantwoordelijke afdelingen aangeleverd aan de projectleider van de CO₂-Prestatieladder. Deze zorgt voor het tijdig verwerken (halfjaarlijks) van de gegevens in de CO₂-footprint.

Emissiestroom	Eenheid	Bron	Wanneer
Brandstof wagenpark - Diesel - Benzine - Elektra	Liter kWh	Tankbonnen Factuur brandstof Rapportage Leasemaatschappij	Maart September
Elektra - CVZ	kWh	Deel meterstanden uitgelezen door energiemaatschappij en deel door Woonforte	Maart September
Elektra - Vastgoed	kWh	Service afrekening verhuurder	Maart September
Zakelijke kilometers	Euro	Declaraties	Maart September

4 | Berekende CO₂-emissies

In dit hoofdstuk worden de berekende Green House Gas emissies (afgekort GHG-emissies) toegelicht. Het Green House Gas Protocol maakt onderscheid in verschillende scopes op basis van de herkomst van het broeikasgas. Hieruit ontstaat een zogenaamde 'inventaris aan broeikasgassen' van de organisatie die kan worden gekwantificeerd en gemanaged. Oftewel de CO₂-uitstoot die vrijkomt bij de eigen activiteiten. In de volgende paragraaf wordt de CO₂-footprint van Woonforte weergegeven.

4.1. Directe- en indirecte GHG-emissies

De directe- en indirecte GHG-emissies van Woonforte bedroeg in 2020 1.708 ton CO₂. Hiervan werd 7,8 ton CO₂ veroorzaakt door directe GHG-emissies (scope 1) en 1.694 ton CO₂ door indirecte GHG-emissies (scope 2). Ook was er 7 ton CO₂ uitstoot door zakelijk vervoer (scope 3).

TYPE EMISSIESTROOM SCOPE 1	AANTAL	EENHEID	CONVERSIEFACTOR (g CO ₂ per eenheid)	UITSTOOT (ton CO ₂)
Gasverbruik		0 m ³	1.884	-
Brandstofverbruik wagenpark - benzine		1.353 liter	2.784	3,8
Brandstofverbruik wagenpark - diesel		1.231 liter	3.262	4,0
Totaal scope 1				7,8
TYPE EMISSIESTROOM SCOPE 2	AANTAL	EENHEID	CONVERSIEFACTOR (g CO ₂ per eenheid)	UITSTOOT (ton CO ₂)
Elektriciteitsverbruik - grijze stroom		117.734 kWh	556	65,5
Elektriciteitsverbruik algemene voorzieningen - grijze stroom		2.928.593 kWh	556	1.628,3
Totaal scope 2				1.694
TYPE EMISSIESTROOM BUSINESS TRAVEL	AANTAL	EENHEID	CONVERSIEFACTOR (g CO ₂ per eenheid)	UITSTOOT (ton CO ₂)
Zakelijk vervoer - gedeclareerde kilometers		34.846 km	195	6,8
Zakelijk vervoer - openbaar vervoer		770 km	36	0,0
Totaal business travel				7
TOTALE EMISSIES SCOPE 1, 2 EN BUSINESS TRAVEL				1.708

Tabel 3: CO₂-uitstoot 2 (in tonnen CO₂)

5 | CO₂-reducerende maatregelen

- Overstappen op groene stroom.
- Toepassen duurzame verlichting bij vervanging.
- Stimuleren en faciliteren thuiswerken.
- Elektrische auto's bij vervanging.
- Onderzoek naar installeren zonnepanelen.
- Rijgedrag verduurzamen via het nieuwe rijden.

6 | Doelstellingen

De organisatie heeft als doel gesteld om in de komende jaren, gemeten vanaf het referentiejaar tot aan het jaar van herbeoordeling, onderstaande CO₂-reductie te realiseren.

Scope 1 en 2 doelstelling

Woonforte wil in 2023 ten opzichte van 2019 79% minder CO₂ uitstoten

Bovengenoemde doelstellingen zijn absoluut. Woonforte verwacht per jaar (2021, 2022 en 2023) zo'n 26% CO₂ te reduceren. Nader gespecificeerd voor scope 1 en 2 zijn de doelstellingen voor Woonforte als volgt:

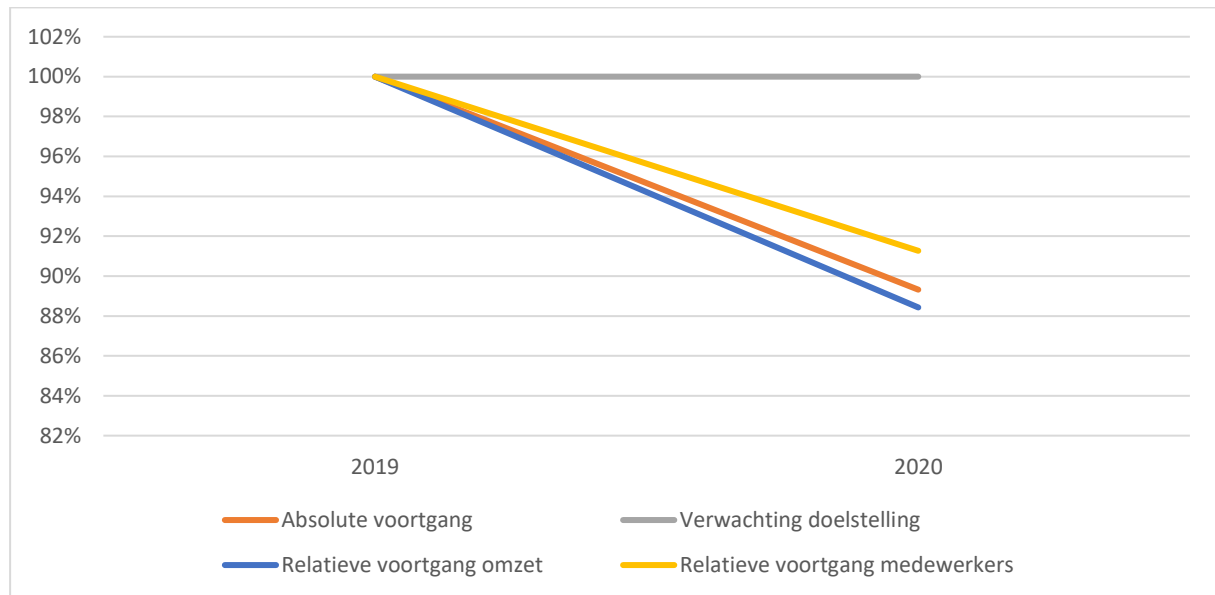
SUBDOELSTELLINGEN

Scope 1	67% reductie in 2019 ten opzichte van 2023
Scope 2	79% reductie in 2019 ten opzichte van 2023
Business travel	4% reductie in 2019 ten opzichte van 2023
Energieverbruik	2% reductie per jaar

7 | Voortgang

In onderstaand figuur is de voortgang van de CO₂-uitstoot van Woonforte opgenomen.

Figuur 2 | Voortgang van de CO₂-uitstoot.

Er is pas eind 2020 begonnen met de CO₂-Prestatieladder, de hierbij bepaalde maatregelen hebben dus nog geen effect op de CO₂-uitstoot. Desondanks is er een daling van zo'n 10% te zien. Dit komt hoofdzakelijk door het afstoten van het kantoor in Boskoop en een toename van thuiswerken vanwege de coronacrisis.

Naast de evaluatie van de voortgang van heel scope 1 en 2, is de voortgang per subdoelstelling ook uitgewerkt. Zodoende kan er beter bijgestuurd worden. Ieder jaar, tijdens de evaluatie van het reductieplan, zal hieronder per subdoelstelling de voortgang in CO₂-reductie beschreven worden. Deze voortgang wordt aangetoond op basis van de verzamelde emissiegegevens betreffende scope 1 en 2.

7.1 Voortgang gasverbruik en brandstoffen

In scope 1 is een daling zichtbaar van bijna 70%. Dit komt hoofdzakelijk door het sluiten van het kantoor in Boskoop. Ook is er een stuk minder gereden in 2020, voornamelijk vanwege de coronacrisis. Dat de doelstelling dus nu al gehaald is, betekent niet dat dit ook zo zal blijven.

7.2 Voortgang subdoelstelling elektraverbruik

In scope 2 is een daling zichtbaar van zo'n 10% in de CO₂-uitstoot. Dit komt hoofdzakelijk doordat de emissiefactor voor grijze stroom in 2020 15% lager ligt dan in 2019. Het elektraverbruik van Woonforte is in 2020 juist met 5% toegenomen ten opzichte van 2019.

7.3 Subdoelstelling Business Travel

Voor zakelijk verkeer is de doelstelling om ongeveer 1% per jaar te besparen. In 2020 lag de uitstoot door zakelijk verkeer al 9% lager dan in 2019. Dit komt echter hoofdzakelijk door de coronacrisis.

7.4 Subdoelstelling energieverbruik

Het energieverbruik is in 2020 juist gestegen ten opzicht van 2019. Dit komt door een forse stijging in het energieverbruik van de algemene voorzieningen. Dit wordt onder andere veroorzaakt door een intensiever gebruik van de algemene voorzieningen, door een toename in het thuiswerken van bewoners.

8 | Participatie sector- en keteninitiatieven

Vanuit de CO₂-Prestatieladder wordt gevraagd om deelname aan een sector- of keteninitiatief. De organisatie dient zich daarbij op de hoogte te stellen van de initiatieven die binnen de branche spelen.

8.1 Inventarisatie sector- en keteninitiatieven

Om te bekijken welke sector- en keteninitiatieven relevant zouden kunnen zijn voor Woonforte is de website van de SKAO geraadpleegd (https://www.skao.nl/initiatieven_programma). Hier is een compleet overzicht van alle initiatieven en reductieprogramma's te vinden. Eventuele geschikte initiatieven zijn besproken met de projectleider en met het management.

Jaarlijks wordt er door de projectleider en het management geëvalueerd of deelname aan de initiatieven nog steeds als relevant en actueel wordt gezien en/of dat er eventuele andere geschikte initiatieven van toepassing kunnen zijn.

8.2 Actieve deelname

De gedachte achter deelname aan een initiatief is dat door interactie met andere bedrijven en overheden informatie kan worden uitgewisseld en in samenwerking nieuwe ideeën en ontwikkelingen op het gebied van CO₂-reductie tot stand kunnen komen. Vanuit dit doel vraagt de norm van de SKAO om een actieve deelname, middels bijvoorbeeld werkgroepen. Verslagen van bijeenkomsten en van overlegmomenten en presentaties van de organisatie in de werkgroep kunnen tegenover de auditor dienen als bewijs van actieve deelname.

Mocht een initiatief waaraan wordt deelgenomen op zeker moment niet meer relevant zijn voor de organisatie (wanneer gedurende een half jaar of langer geen voortgang in het initiatief of actieve deelname aangetoond kan worden) en de deelname wordt beëindigd, dan kan de inventarisatie van de initiatieven dienen als bron voor het kiezen van deelname aan een ander initiatief.

8.3 Lopende initiatieven

Stichting Nederland CO₂ Neutraal

Woonforte heeft zich aangesloten bij Stichting Nederland CO₂ Neutraal. Dit initiatief richt zich op het inspireren van de deelnemers, het vergroten van kennis over CO₂-reductiemogelijkheden en het vergroten van een duurzaam netwerk. Zij doet dit middels vierjaarlijkse middagprogramma's en het faciliteren van werkgroep bijeenkomsten. Onderstaand treft u een overzicht van het jaarlijks budget voor het initiatief Nederland CO₂ Neutraal aan. Om deze deelname te bewijzen worden de volgende documenten bewaard:

- Verslagen bijeenkomsten Nederland CO₂ Neutraal

Disclaimer & Colofon

Uitsluiting van juridische aansprakelijkheid

Hoewel de informatie in dit rapport afkomstig is van betrouwbare bronnen en exceptionele zorgvuldigheid is betracht tijdens het samenstellen van deze rapportage kunnen De Duurzame Adviseurs geen juridische aansprakelijkheid aanvaarden voor fouten, onnauwkeurigheden, ongeacht de oorzaak daarvan en voor schade als gevolg daarvan. De borging en uitvoering van de opgestelde beoogde doelen en maatregelen aanwezig in dit rapport liggen bij de verantwoordelijkheid van de opdrachtgever. Voor het niet behalen van doelen en/of het onjuist aanleveren van data door de opdrachtgever, kunnen De Duurzame Adviseurs niet aansprakelijk worden gesteld.

In geen enkel geval zijn De Duurzame Adviseurs, haar eigenaren en/of medewerkers aansprakelijk ten aanzien van indirecte, immateriële of gevolgschade met inbegrip van gederfde winst of inkomsten en verlies van contracten of orders.

Bescherming intellectueel eigendom

Het auteursrecht op dit document berust bij De Duurzame Adviseurs of bij derden welke bij toestemming deze documentatie beschikbaar hebben gesteld aan Woonforte.

Vermenigvuldiging in wat voor vorm dan ook is alleen toegestaan door voorafgaande toestemming door De Duurzame Adviseurs.

Ondertekening

Auteur(s):	Jelmer Kort, De Duurzame Adviseurs
Kenmerk:	CO ₂ -BELEID Woonforte
Datum:	20-12-2021
Versie:	1.1
Verantwoordelijke manager:	Leen Spaans

Handtekening autoriserende manager:
